

NADĚŽDA LETENSKÁ

(12. 4. 1926 Praha – 26. 2. 2014 Ostrava)

Letenská. Příjmení, které příhodně doslova „vlétlo“ do českého filmového světa meziválečných let a bohužel v povědomí dodnes mrazivě rezonuje i v souvislosti s tragickou popravou talentované herečky Anny. Nositelka stejného příjmení Naděžda se do rodiny Letenských přidala. Svého prvního manžela (a zároveň syna Anny) Jiřího Letenského poznala jen krátce po válce ve svém prvním profesionálním angažmá v Českých Budějovicích. První angažmá to bylo i pro Jiřího, čerstvého absolventa pražské konzervatoře, zatímco **Naděžda patřila k umělkyním, jimž bylo školou samo divadlo.** Bez herecké průpravy, ale s ochotnickými zkušenostmi začínala v kočovných podmínkách divadelní společnosti tehdy uznávaného koncesionáře Jaroslava Bittla. Možná právě touha získat další profesionální herecké zkušenosti byla důvodem, proč mladé novomanžele už po několika měsících v Budějovicích zlákal další putování. Vystřídali společně několik severomoravských působišť: hráli ve Slezském oblastním divadle v Opavě (1945–1946), v Těšínském

divadle a současně také v novojičínském Beskydském divadle (1947–1951). Jako by ale pro Naděždu po letech kočování přišel čas na trvalé zázemí a řadu štací vystřídalo angažmá stálé. Přestože manželství skončilo, příjmení Letenská, pod nímž se do ostravských rolí nesmazatelně zapsala, už herečce zůstalo.

Počáteční profesní nestálost vystřídala naprostá oddanost Ostravě.

Tři dekády trvajícím angažmá jí umožnilo projít přirozeným vývojem od rolí mladých dívek, hraných vždy civilně a s přesným zachycením drobných humorných rysů, až k charakterním a komickým úlohám, které se nakonec staly tím nejdominantnějším v jejím repertoáru. K raným rolím patřila Hermie ve *Snu noci svatojanské*, Verunka v *Našich furiantech*, Líza v *Hoři z rozumu* či Duňaša ve *Víšňovém sadu*, zatímco první výraznější krok do zralejšího oboru udělala jako Cvrčková ve hře *Ze života hmyzu*. Poté už se její repertoár přirozeně rozšiřoval – ať už to byla Hošková ve *Veselých paničkách windsorských*, Amelie v *Domu doni Bernardy*, slečna Prismová v komedii *Jak*

je důležité mít Filipa, Gabriela v *Bláznivé ze Chaillot*, nebo Valča Peroutová ve Šrámkově *Létu*. Její přímá povaha jako by se odrážela i v herecké práci. **Zařadila se mezi nejvýraznější ženské opory ansámblu; vedle ní stály vrstevnice Zora Rozsypalová, Vlasta Vlasáková, Milena Asmanová či Jiřina Froňková.** Přestože odešla do důchodu roku 1981, zůstala ještě dalších neuvěřitelných sedmnáct let vyhledávanou hostující herečkou. Její poslední shledání s ostravským hledištěm proběhlo až roku 1998 prostřednictvím role Adelaidy Brucknerové v *Kočíčí hře*.

Nejspolehlivější portrét ale nevzniká výctem rolí, tvoří se z pamětí těch, kdo stáli nablízku. Jednou z nich byla i herečka Alexandra Gasnárková: „*Když jsem hrála Manon, byla jsem tehdy úplně na začátku – v divadle sotva dva roky –, na jevišti s námi stála i Naděnka. Pamatuju si na děkovačku: šla jsem se klanět jako poslední, nesměle, skoro jsem se bála udělat krok dopředu. A v tu chvíli se ozvala Naděnka z portálu: ‚Až k zemi! Ona nezkazila žádnou zábavu. Byla věcná, přímá, rovná – a hlavně nebyla hysterická. Hrávala bodré, nekomplikované ženy, v postavách nehledala žádné zákrutky. Její ztvárnění rolí bylo přesně takové, jaká byla ona sama. Naše Naděnka. Moc ráda na ni vzpomínám, byly jsme si opravdu blízké. Vynikala také jako výborná kuchařka. Pamatuju si, jak jednou do Ostravy přijeli v rámci divadelní družby Bulhaři. Můj manžel režisér Bedřich Jansa přišel s nápadem, že je u nás doma pohostí. Úplně jsem se toho vyděsila. A právě tehdy se ukázalo, jaká Naděnka Letenská byla. Jen se na mě podívala a řekla: ‚Neboj se.‘ Přišla k nám domů a během chvilky udělala snad sto dvacet ovocných knedlíků posypaných tvarohem. A co se dělo potom! Ti Bulhaři se o ty knedlíky skoro poprali! Kradli si je navzájem – kdo je nestačil rychle sníst, tomu je klidně brali rovnou z talíře. Ale dodnes mi v hlavě utkvěla hlavně jedna věc: dala mi prsten, který patřil Anně Letenské. Nikdy nezapomenu, jak mi ho věnovala se slovy: ‚Ten by měl zůstat u herečky.‘“ (to)*

BLÁZNIVÁ ZE CHAILLOT (1971) – Vlasta Vlasáková (Konstancie), Milena Asmanová (Josefina), Naděžda Letenská (Gabriela), Zora Rozsypalová (Aurèle)
Foto František Krasl

JEDENÁCTÉ PŘIKÁZÁNÍ (1968) – Naděžda Letenská (Veronika), Miluše Dreiseitlová (Julie), Miroslav Olejníček (Florián Králíček)
Foto František Krasl

